

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central
Jud.V. Belous
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți:
A. Corcenco, D. Corolevschi, D. Stănilă

DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței judecătorești:

Dumitru Visternicean

Judecători:

Luiza Gafton

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Samarin Natalia prin intermediul avocatului Cerbu Sabina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale către Samarin Natalia privind încasarea cheltuielilor pentru instruire,

împotriva încheierilor Curții de Apel Bălți din 22 martie 2018 prin care s-a încetat procedura de apel la apelul declarat de Samarin Natalia împotriva hotărârii Judecătoria Soroca, sediul Central din 7 decembrie 2017,

c o n s t a t ă :

La 7 iulie 2017, Ministerul Sănătății a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Samarin Natalia, solicitând încasarea cheltuielilor pentru instruire în sumă de 235000 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 01 noiembrie 2012 părțile au încheiat un contract de instruire în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1396 din 24 noiembrie 2003 cu privire la instruirea medicilor și farmaciștilor rezidenți și plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști.

A explicat că, potrivit contractului, Statul și-a asumat obligația de a asigura finanțarea studiilor de rezidențiat lui Samarin Natalia, cu mijloacele financiare din contul bugetului de stat alocat de Ministerul Sănătății, iar Samarin Natalia și-a asumat obligația de a activa un termen de 3 ani după studii, potrivit îndreptării eliberate de către Ministerul Sănătății.

A statuat că, după finalizarea rezidențiatului în domeniul anesteziei și terapie intensivă Samarin Natalia a fost îndreptată la muncă, dar nu și-a onorat obligația de a activa 3 ani la locul respectiv.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 7 decembrie 2017 a fost recunoscut ca succesori în drepturile reclamantului Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 7 decembrie 2017 s-a admis integral acțiunea și s-a încasat de la Samarin Natalia în folosul Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cheltuielile pentru instruire în sumă de 235000 de lei (f.d. 71-72 vol.I)

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 22 martie 2018 s-a încetat procedura de apel la apelul declarat de Samarin Natalia prin intermediul reprezentantului său Samarin Anatolie, ca depus de o persoană ce nu este în drept, împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 7 decembrie 2017 (f.d. 110 vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 22 martie 2018 s-a încetat procedura de apel la apelul declarat de avocatul Cerbu Sabina în interesele lui Samarin Natalia, împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 7 decembrie 2017, ca fiind depus în afara termenului legal (f.d. 111 vol. I).

La 27 aprilie 2018 Samarin Natalia prin intermediul avocatului Cerbu Sabina a depus recurs împotriva încheierilor Curții de Apel Bălți din 22 martie 2018.

În motivarea cererii a invocat că, prin încheierile din 22 martie 2018 s-a încetat procedura în apel nefondat. Solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierilor recurate, restituirea pricinii în instanța de apel pentru examinarea apelului.

În opinia recurentului instanța de apel nu a dat o calificare corectă probelor din dosar, nu a apreciat toate probele în ansamblu din punct de vedere a concludentei, utilității și coroborării acestora, în coraport cu circumstanțele de fapt.

Susține că instanța de apel nu a examinat cererea de repunere în termen conform situației existente de fapt și a argumentelor invocate de către apelant, iar reieșind din prevederile art.13 al Convenției CtEDO recurentului i s-a încălcat dreptul al un recurs efectiv, art.20 din Constituția Republicii Moldova, art. 5 Codul de procedură civilă.

Consideră că prin soluția emisă de către instanța de apel se încalcă grav principiul accesului liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției CEDO.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul declarat de către Samarin Natalia la 12 aprilie 2018, (f.d 120), împotriva încheierilor instanței de apel din 22 martie 2018 (f.d. 110-111) este depus în termen, deoarece copia încheierilor a fost recepționată de către avocatul recurenteii

Samarin Natalia - Cerbu Sabina la 13 aprilie 2018, fapt confirmat prin semnătura acestuia pe avizul de recepție. (f.d. 114)

Conform art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierilor instanței de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum se constată la caz, la 17 iulie 2017, Ministerul Sănătății a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Samarin Natalia privind încasarea cheltuielilor pentru instruire (f.d.2-3).

Prin hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Central din 7 decembrie 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de către Ministerul Sănătății a fost admisă integral (f.d.71-72).

La 20 ianuarie 2018, Samarin Natalia prin intermediul reprezentantului Samarin Anatolie, care este tatăl său, a declarat apel nemotivat, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată să fie respinsă (f.d.67).

La 15 decembrie 2018 Samarin Natalia prin intermediul avocatului Cerbu Sabina a depus apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Soroca, sediul Central din 7 decembrie 2017(f.d.89-96).

Colegiul reține că, instanța de apel prin încheierea Curții de Apel Bălți din 22 martie 2018, a încetat procedura de apel la apelul declarat de Samarin Natalia prin intermediul reprezentantului Samarin Anatolie, pe motiv că cererea de apel este depusă de o persoană neîmputernicită.

Conform art.360 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, sunt în drept să declare apel reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege.

Or, Samarin Anatolie a înaintat cererea de apel din numele lui Samarin Natalia în baza procurii din 18 decembrie 2017, însă art.75 alin.(1) Cod de Procedură Civilă, în vigoare la acel moment, stabilește cu certitudine faptul că, ”în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat”.

Iar, conform prevederilor Legii nr.102 din 28 mai 2010, în vigoare din 01 ianuarie 2012, persoanele fizice nu au dreptul să fie reprezentați prin procură în ședința de judecată.

Astfel, temei pentru restituirea cererii de apel a servit și prevederile art. 374 alin. 4) lit. b) Cod de procedură civilă, potrivit căroră, după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că, cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Potrivit art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă, împuternicirile date avocatului se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în instanța de judecată, potrivit articolului 81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului numai în procesele civile.

Astfel, în circumstanțele relevate și în contextul normelor de drept enunțate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel corect a dispus încetarea apelului declarat de Samarin Anatolie în interesele lui Samarin Natalia, în baza art. 374 alin. (4) lit. b) Cod de procedură civilă.

Cu referire la cererea de apel motivată depusă de Samarin Natalia prin intermediul avocatului Cerbu Sabina la 20 ianuarie 2018, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Colegiul reține că, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 22 martie 2018, a fost încetată procedura de apel la apelul declarat de Samarin Natalia prin intermediul avocatului Cerbu Sabina, pe motiv că cererea de apel a fost depusă în afara termenului legal.

În susținerea acestei concluzii se vor reține prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la prevederile enunțate, instanța de recurs constată că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Central fost pronunțat la 7 decembrie 2017, prin urmare termenul de 30 zile pentru depunerea cererii de apel, prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC, a expirat la 09 ianuarie 2018.

Cu toate acestea apelul împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 7 decembrie 2017 a fost depus de către reprezentantul lui Samarin Natalia, avocatul Cerbu Sabina, numai la 15 februarie 2018, prin urmare cu depășirea termenului legal.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin.(1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Potrivit art. 374 alin. (4) lit. a) Cod de procedură civilă, după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen sau instanța de apel a respins cererea de repunere în termen.

La caz, hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la 7 decembrie 2017 în lipsa pârâtei-recurente, însă la materialele dosarului există probe ce demonstrează realizarea obligației instanței de fond privind citarea legală a pârâtului pentru ședințele de judecată.

În contextul dat Colegiul notează că pârâta Samarin Natalia la examinarea cauzei în prima instanță, a fost citată pentru ședința de judecată din 7 decembrie 2017, pe adresa or. Soroca str. Viilor nr.13, ap.46 (f.d. 41).

Astfel, înștiințarea expediată în adresa lui Samarin Natalia, prin intermediul oficiului poștal, a fost remisă instanței de judecată cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 42).

Colegiul menționează că actele procesuale au fost expediate în conformitate cu legislația în vigoare la adresa cunoscută, or, ultimul nu a prezentat instanței probe, care ar confirma schimbarea domiciliului și nu a specificat că locuiește la o altă adresă decât cea la care a fost înștiințat.

Astfel, Colegiul consideră irelevant argumentul recurentei Samarin Natalia precum că nu a fost înștiințată despre desfășurarea procesului, în condițiile când materialele cauzei demonstrează contrariul.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Samarin Natalia nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în interiorul termenului acordat de legiuitor și urmează să-și asume răspunderea pentru aceste fapte, iar instanța de apel corect a încetat procedura de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, în condițiile în care nu a fost solicitată repunerea în termen.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Cod de procedură civilă expres prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Bălți din 22 martie 2018 este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră întemeiată.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierilor instanței de apel.

Totodată, Colegiul relevă că soluția instanței de apel privind încetarea procedurii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că ține de obligația apelantului de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță (Cauza Van Harn vs Germania nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierile instanței de apel sunt întemeiate, iar argumentele invocate de Samarin Natalia prin intermediul avocatului Cerbu Sabina în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierile Curții de Apel Bălți din 22 martie 2018.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art.428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Samarin Natalia prin intermediul avocatului Cerbu Sabina.

Se mențin încheierile Curții de Apel Bălți din 22 martie 2018, adoptate în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale către Samarin Natalia privind încasarea cheltuielilor pentru instruire.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Dumitru Visternicean

Judecători:

Luiza Gafton

Nicolae Craiu